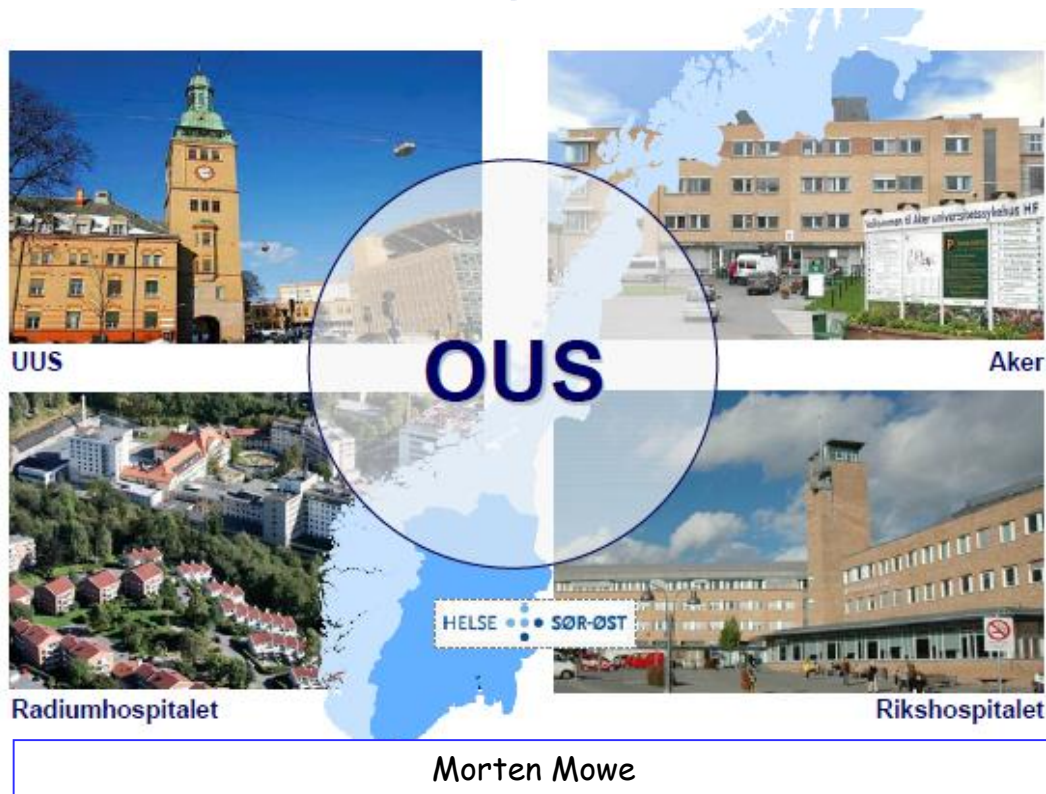

Gode pasientforløp for eldre og kronisk syke. Har legen en rolle? 31. august 2017

Hva er et godt pasientforløp, for gamle, kronisk syke pasienter?

Har sykehuslegen noen rolle?

Geriatrici er krevende

Aftenposten februar 2012

så de ikke rokker skapene. på hva de betyr.

NYHET • DEL 1 • SIDE 4-5

«Når vi vet hva eldrebølgen vil kreve, må vi se i øynene at det ikke kommer til å gå»

Kommunalminister Liv Signe Navarsete (Sp) vil endevende norsk eldreomsorg etter dansk modell. Hun vil ha flere eldre hjemme, færre på institusjon.

7 03978 20165 1

FOTO: JYVORE LIEN, SCAN P X

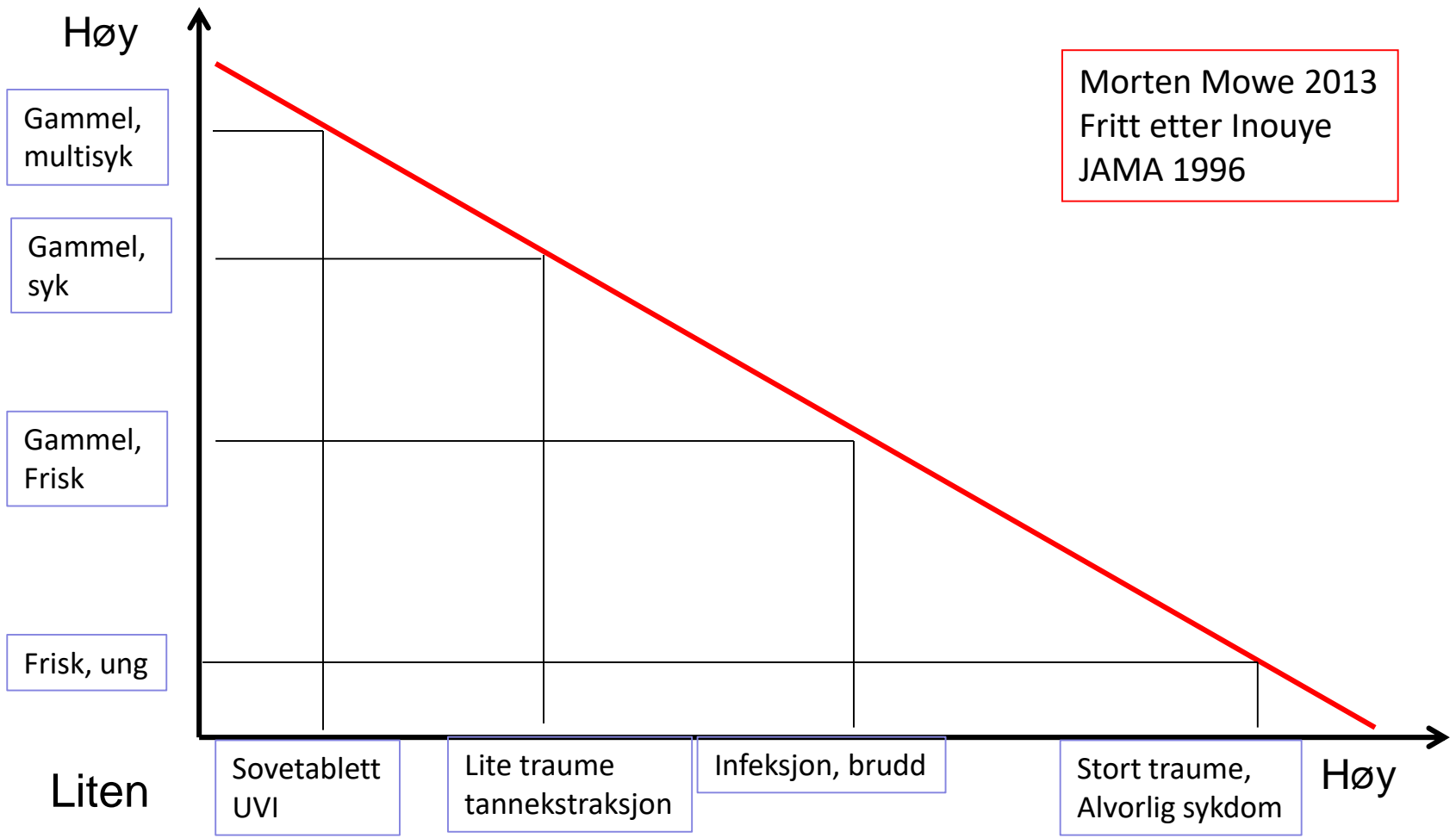
Den gamle pasient er kompleks og komplisert

- Sårbare som følge av aldring redusert reserve
- Flere sykdommer samtidig
  - Rubenstein et al NEJM 1984
- Raskt funksjonstap ved akutt sykdom
  - Carlson et.al AJPhysMed 1998
- Akutt sykdom uten vanlige tegn og symptomer
  - Fried LP et al JAGS 1991
- Behandling er vanskelig og krevende
  - Eldre ofte ikke inkludert i studier
  - Hvordan vurdere effekt og prognose av behandling
  - Polyfarmasi – til nytte eller skade
  - Avslutte behandling / Avstå fra behandling
- Lite nettverk
  - Bor alene, ingen varsler

Risiko for å utvikle delir

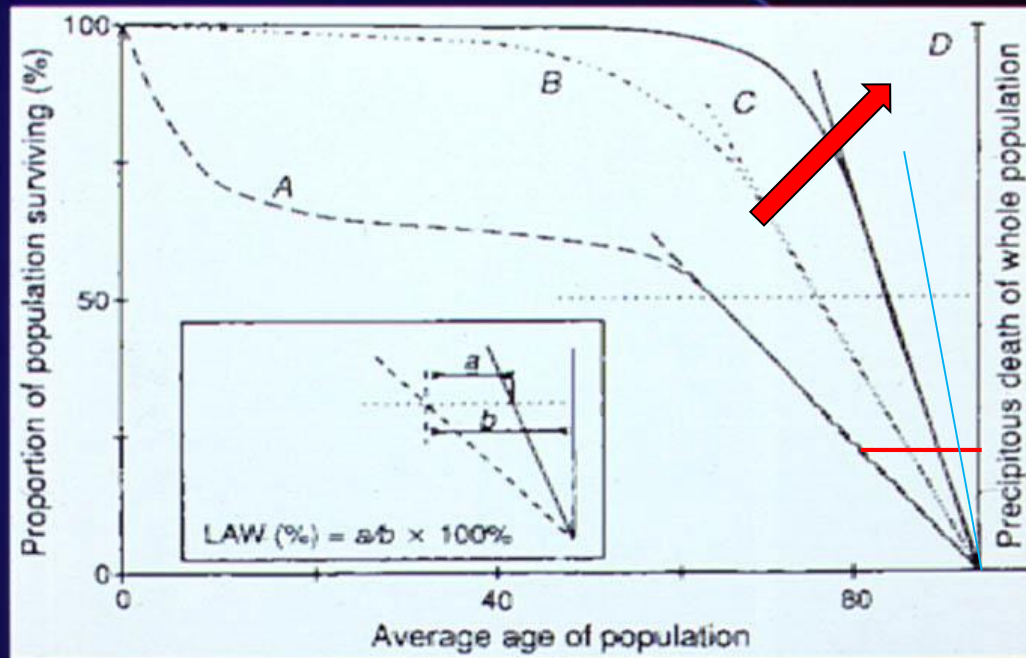
Risikofaktor

Morten Mowe 2013
Fritt etter Inouye
JAMA 1996

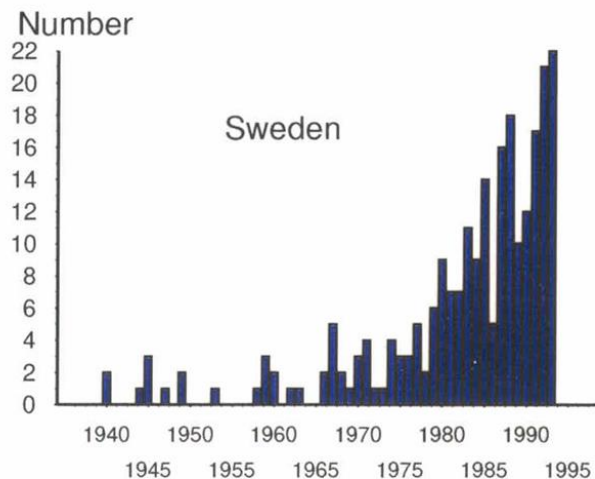
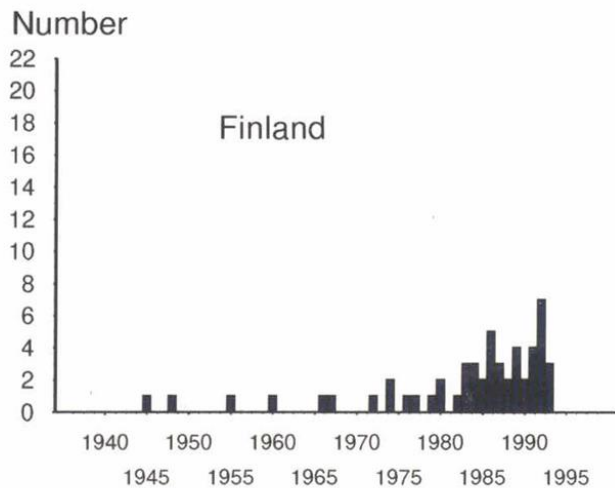
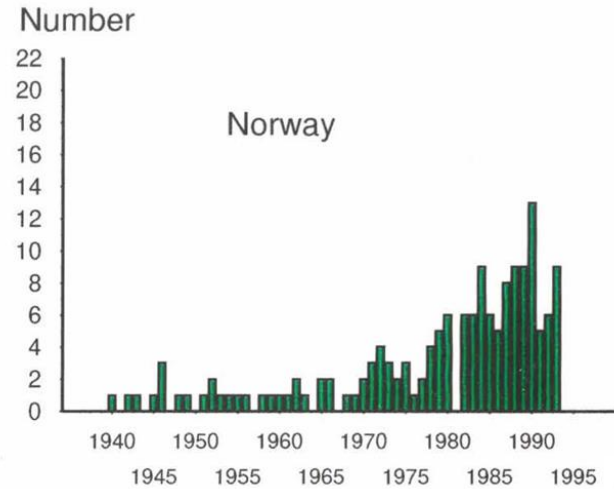
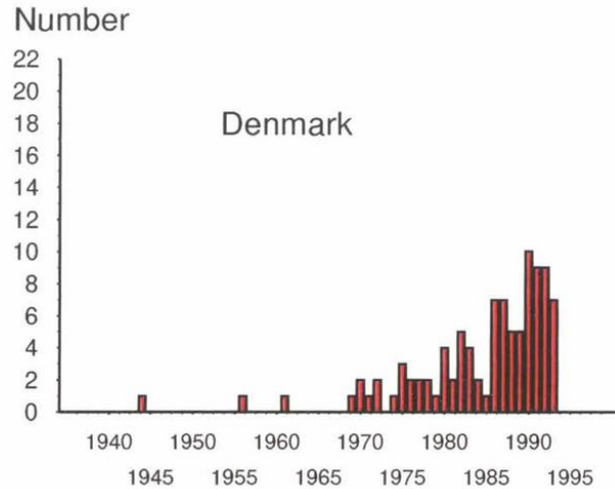
Utløsende hendelse

Maksimal levealder?

Lohman and Ashby, Nature 1992

100 åringer som blir 105

THE LANCET

"Addition of para-aortic lymphadenectomy to hysterectomy and pelvic lymphadenectomy reduced the risk of death from endometrial cancer."

Source: Jeune and Kannisto. 1997

Hva er et godt pasientforløp, for gamle og kronisk syke pasienter?

Et godt pasientforløp starter
før innleggelse på sykehus

Et godt pasientforløp trenger
samarbeid mellom fastlege og
sykehuslege

Hva er et godt pasientforløp, for gamle og kronisk syke pasienter?

Et godt pasientforløp må samarbeide med hjemmesykepleie/ sykehjem/ helsehus

Et godt pasientforløp må samarbeide med pårørende

Hva er et godt pasientforløp, for gamle og kronisk syke pasienter?

Et godt pasientforløp
krever samarbeid
innad i sykehuset.

Hva er et godt pasientforløp, for gamle og kronisk syke pasienter?

Et godt pasientforløp tenker på utskrivelse tidlig under oppholdet.

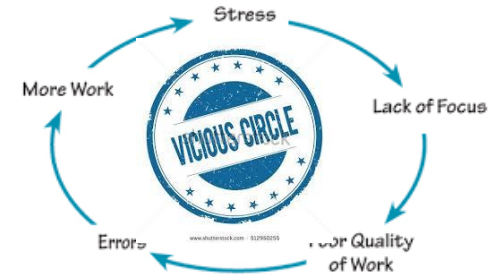
Et godt pasientforløp ser lenger enn selve utskrivelsen.

Hva er et godt pasientforløp? Definisjon?

- Pasienten blir behandlet
  - om det er mulig (trøste – lindre – behandle)
- Pasienten er fornøyd
- Unngå uheldige hendelse
  - Dette er spesielt viktig hos gamle pasienter pga sårbarhet
- Informasjon til pasient og pårørende
- Forutsigbarhet i det som skal skje videre
- Plan for fortsettelse
- God logistikk under sykehusoppholdet
- God kommunikasjon med fastlege
- Involvere pasienten
- Redusere unødvendig reinnleggelse

Pasientforløpet

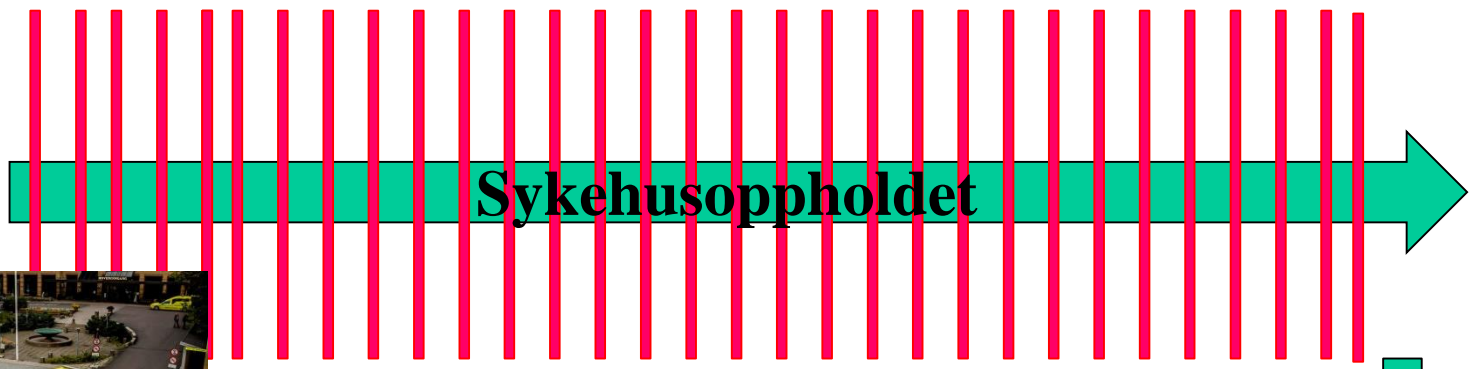
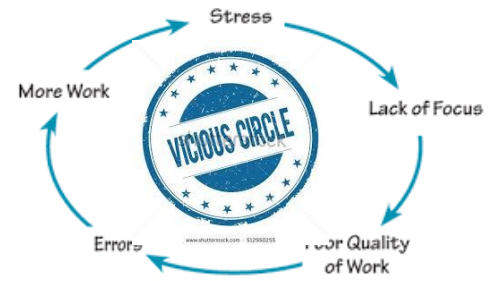
Sykehusoppholdet

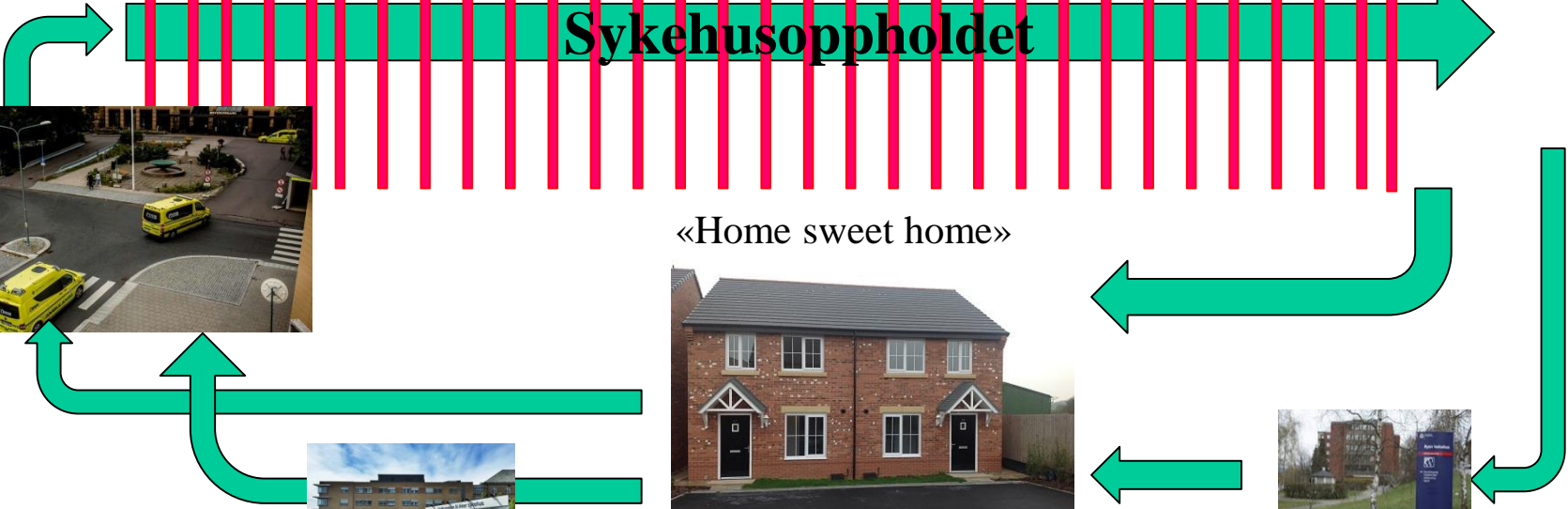
«Home sweet home»

Pasientforløpet

«Home sweet home»

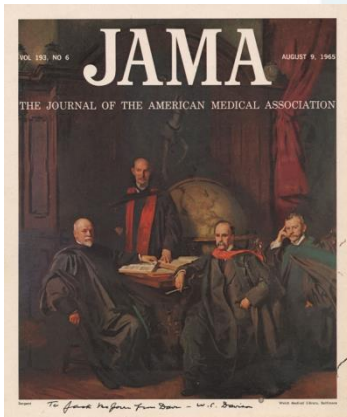
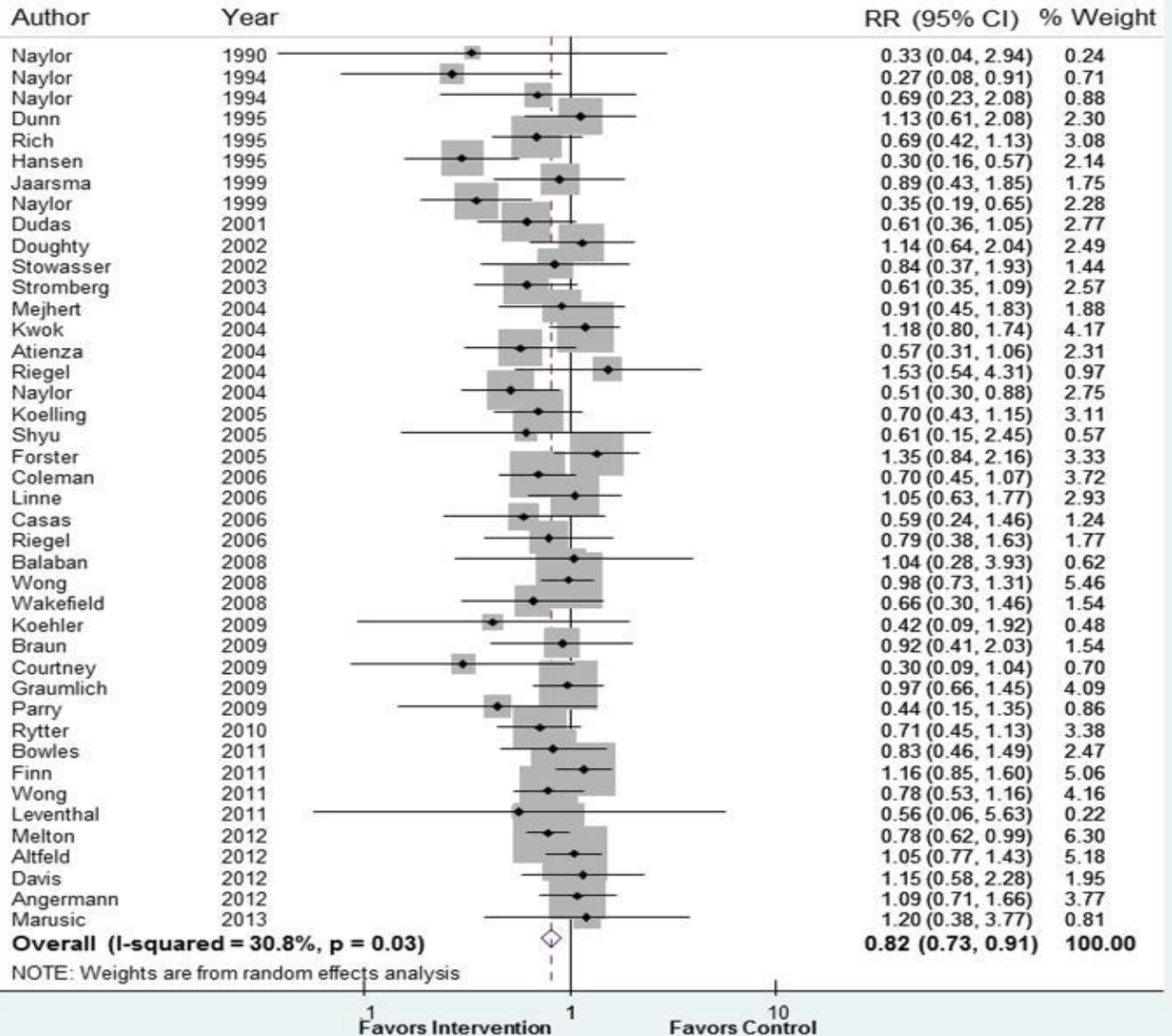

Øke fokus på risiko-områdene gjennom visualisering:

Viktig at registrering ikke går på bekostning av pasient-behandling

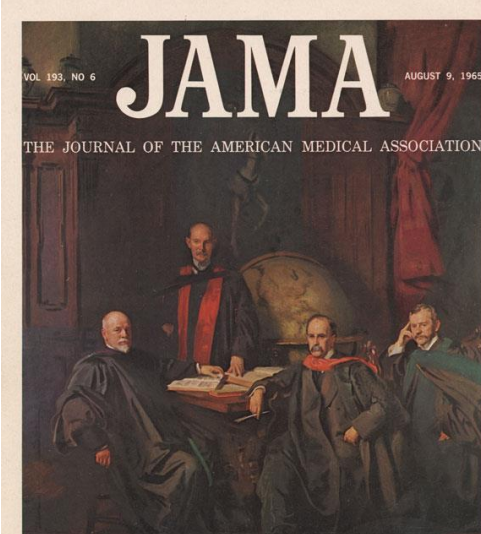
Mowe 140916

Forebygge 30 -
dagers re-
innleggelse
Leppin et al
JAMA Intern
Med. 2014 Jul;

Forebygge 30 – dagers re-innleggelse.
Leppin et al JAMA Intern Med. 2014 Jul;

5 områder som gav signifikant reduksjon i reinnleggelser:

Studie	Tiltak / Intervensjon	Effekt
Naylor et.al. Ann.Int.Med-94	«Comprehensive discharge planning» som ble implementert i hjemmet av APN som fulgte pas på sykehuset fra innleggelse og 2u etter	Mindre re-innleggelser etter 6 uker
Hansen et.al; Ageing-95	Fra en geriatrisk avdeling fikk 97 intervensjon med hjemmebesøk 4 ganger mot 96 i kontroll	Red re-innleggelse
Melton et.al Am.J. Man. Care-12	1994 pasienter fikk telefon < 24t gav 7.4% reinnleggelse mot 9.6% i kontroll	22% reduksjon av 60 d reinnleggelse
Courtney et.al JAGS-09	Kartlegging fra dag 2 etter innleggelse. 24 u treningsprogram i hjemmet. Telefon fra dedikert spl både på sykehus og hjemme	Mindre reinnleggelse(22%/47%) og mindre ø-hjelp GP besøk (25%/67%), samt økt livskvalitet
Naylor et.al JAGS-98	«Comprehensive discharge planning» med oppfølging ved 2,6,12 og 24u. APN hver 2. dag og VN. Implementering av funn	Redusert re-innleggelse og økte hjemmetid

Områder for å intervenere

1. Planlegge hele forløpet.
2. Hjemreise fra starten av sykehusoppholdet
3. Orden på legemiddellisten
4. Samarbeide på tvers
5. Informasjon

Målet er at flere får et bedre tilbud, tidligere

Avslutning:

19. juni, 2009. Dagen samhandlingsreformen ble innført.

I morgentimene i dag besøkte statsminister Jens Stoltenberg, helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen og kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa bo- og rehabiliteringssenteret Aboldsø i Oslo hvor de blant annet fikk hilse på pasient Else S. Hauge. Klokket 12.30 i dag legger Hanssen fram den nye helsereformen

Samarbeidet ble utfordret gjennom «Samhandlingsreformen»

